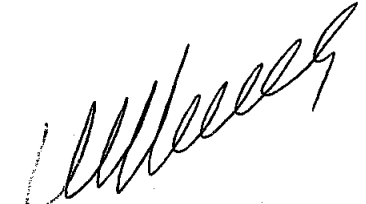

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Adana Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler - Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Adalet
Tarih :	11 Mayıs 2018
Esas No:	2/2337

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK.LİĞİ
27 Nisan 2018
Numara:

EDİTİME
AKTARILMIŞTIR

TBMM GENEL EVRAK
27 Nisan 2018
No: 276458

GENEL GEREKÇE

Sağlık Bakanlığı tarafından verilen bilgilere göre 2011 yılında çocuğuna aşı yaptırmayı reddeden aile sayısı sadece 183 iken 2017 yılında bu sayının 23 bine çıktığı ifade edilmektedir. Aradan geçen zaman içerisinde oluşan fark dikkate değerdir. Diğer yandan aşıyla önlenebilir hastalıkların sadece aşı yaptırmayan çocukları değil, aynı zamanda aşı yaptıran çocukları da tehdit ettiği bilinen bir gerçekliktir.

Aşı ile önlenebilen hastalıklara dair ise son dönemde yaygınlaşan salgınlar ortaya çıkmaktadır. 2018 yılının Nisan ayı içerisinde Antalya ilinde 9 üniversite öğrencisinde kızamık virüsüne rastlandığı; yaklaşık aynı tarihlerde Kırıkkale ilinde üç okulun suçiçeği salgını nedeniyle kapatıldığı haberleri kamuoyuna yansımıştır.

Bağışıklama, özellikle çocuklarda sık rastlanan bir grup bulaşıcı hastalığın ortaya çıkmasının önlenilmesinde çok önemli ve alternatifsiz bir koruyucu sağlık hizmetidir. Çocukluk dönemi aşılarının yapılması, hem bireysel olarak çocuğun söz konusu hastalıklara yakalanmasını önleyerek sağlığını korumakta, hem de toplumda hastalık etkeninin dolaşımını azaltarak hastalığın kontrolünü sağlamaktadır. Toplumda hastalık etkeninin dolaşımının azalması, aynı zamanda kanser tedavisi alma, bağışıklık sistemi hastalığına sahip olma ve benzeri nedenlerle tıbben aşı uygulanmayan çocukların da dolaylı olarak korunmasını gerçekleştirmektedir. Bulaşıcı hastalıklar, yaşamı tehdit eden bir unsur olarak ortaya çok ağır neticeler çıkarabilecektir. Bu tehlikeye karşın aşılama en kolay, ekonomik ve etkin koruyu nitelikte hekimlik uygulamalarındandır.

Anayasa Mahkemesi'nin zorunlu aşı uygulaması ile ilgili 2013/1789 başvuru sayılı kararında *"1593 Sayılı Kanun kapsamında zorunlu aşı uygulamasına kanuni dayanak teşkil edecek bir düzenlemenin bulunmadığı"* ifade edilmiş ise de aşı uygulamalarına yönelik gerekli yasal düzenlemelerin hâlihazırda yapılmadığı mevzubahistir. Oysa çocukların sağlığı açısından bu düzenlemelerin ivedilikle tamamlanması elzemdir.

Çocukluk dönemi aşılarının birey ve toplum sağlığı açısından vazgeçilmezliği, Türkiye'nin önemli deneyimlerindenidir. Zira Türkiye'de pek çok bulaşıcı hastalık, çocukluk dönemi aşıları sayesinde ortadan kaldırılmıştır. Aşılama oranlarının yüksek tutulması sayesinde kişinin sağlıklı olma hali korunduğu için, bazı kişilerce değeri tam olarak anlaşılmasa dahi bugün toplumun sağlıklı bireylerden oluşmasına, hastalıkların yayılmasını engelleyerek bireyin ve toplumun sağlığının korunabilmesine alternatifi olmayan bir katkı sunmaktadır.

Şüphesiz çocuklar, kendi anne babaları da dâhil olmak üzere yetişkinlerin üzerlerinde hak iddia edebilecekleri nesneler değildirler. Çocukların yüksek yararı gözetilerek başta sağlıklarının korunması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, ihtiyaç duydukları ve duyacakları sağlık hizmetlerinin sağlanması devletin en temel görevi ve sorumluluğudur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE – 1) Başışıklama, özellikle çocuklarda sık rastlanan bir grup bulaşıcı hastalığın ortaya çıkmasının önlenbilmesinde çok önemli ve alternatifsiz bir koruyucu sağlık hizmetidir. Çocukluk dönemi aşılarının yapılması, hem bireysel olarak çocuğun söz konusu hastalıklara yakalanmasını önleyerek sağlığını korumakta, hem de toplumda hastalık etkeninin dolaşımını azaltarak hastalığın kontrolünü sağlamaktadır. Toplumda hastalık etkeninin dolaşımının azalması, aynı zamanda kanser tedavisi alma, başışıklık sistemi hastalığına sahip olma ve benzeri nedenlerle tıbben aşı uygulanmayan çocukların da dolaylı olarak korunmasını gerçekleştirmektedir. Bulaşıcı hastalıklar, yaşamı tehdit eden bir unsur olarak ortaya çok ağır neticeler çıkarabilecektir. Bu tehlikeye karşın aşılama en kolay, ekonomik ve etkin koruyu nitelikte hekimlik uygulamalarındandır. Diğer yandan çocuklar kendi anne babaları dahil olmak üzere yetişkinlerin üzerlerinde hak iddia edebilecekleri nesneler değildir. Çocukların yüksek yararları gözetilerek başta sağlıklarının korunması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, ihtiyaç duydukları ve duyacakları sağlık hizmetlerinin sağlanması Devletin temel görevi ve sorumluluğu gereğidir. Bu amaçla Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılarak çocuğa bakmakla yükümlü olanların ve dahi gerekli tedbirleri almayanların cezai yaptırıma tabi tutulması önerilmektedir.

MADDE-2) Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun ilgili hükmü yeniden düzenlenerek ulusal aşı programında yer alan çocukluk çağı aşılarının yapılması zorunlu hale getirilmekte ve bu aşılar için veli ya da vasi izni aranmayacağı yasa maddesi olarak düzenlenmektedir.

MADDE 3) – Yürürlük maddesidir.

MADDE 4) - Kanunun uygulanmasına dair hükümdür.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA YASASI'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE – 1) 26.04.2004 gün 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 195 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 195- Zorunlu aşılardan uygulanmasını reddederek kendisinin, velisi bulunduğu veya kişi ya da kurum yetkilisi olarak sorumlu bulunduğu çocuğunun, vasisi bulunduğu kısıtlının aşılanmasını engelleyen veya toplumun zorunlu aşıya olan güvenini sarsacak davranışlarda bulunan veya bulaşıcı hastalıklardan birine yakalanmış veya bu hastalıklardan birine yakalanmış veya bu hastalıklardan ölmüş kimsenin bulunduğu yerin karantina altına alınmasına dair yetkili makamlarca alınan tedbirlere uymayan kişi, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE-2) 24.04.1930 tarihli 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 89- Sağlık Bakanlığı Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamındaki aşılardan [kızamık, polio (çocuk felci), kabakulak, kızamıkçık, difteri, boğmaca, tetanoz, suçiçeği, hepatit A, hepatit B, verem, pnömokok, hemafilus influenza aşılıları] ile toplumun ve/veya belirli bir topluluğun sağlığını tehdit eden bulaşıcı hastalıklarda, Bakanlık bünyesinde ilgili hekimlerden oluşturulan bilim kurulunun önerisi üzerine, Bakanlıkça belirlenen aşılardan yaptırmak zorunludur. Bu aşılardan yapılmasında kişinin kendisinin, çocukları ya da kısıtlılar yönünden velisinin ya da vasisinin rızası aranmaz.

Erişkin kişiler bizzat, kısıtlıların vasileri, çocuğun anne ve babası ayrı ayrı aşı zorunluluğunun yerine getirilmesinden sorumludur. Ebeveyni olmayan çocuklar veya ebeveyni nezdinde bulunmayan çocuklar için çocuğu bakmak üzere kabul eden kişi veya kurum müdürleri sorumludur.

Bu aşılardan Sağlık Bakanlığı tarafından ücretsiz olarak sağlanır ve aşı uygulamaları sebebiyle kişilere herhangi bir külfet yüklenemez.”

MADDE 3) - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4) - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.